

A Sófi alapítvány díjai

Adományok a tudományra

Nyilvános konferencián mutatták be dolgozataikat tegnap az SZTE biológus hallgatói – a legtehetségesebbeket magánalapítvány díjazta.

Személyes indíttatásból, mint az SZTE egykori hallgatója hozta létre magánalapítványát 2001-ben *Sófi József*, aki azóta már tízmillió forintot áldozott arra, hogy a legtehetségesebb szegedi biológus hallgatókat támogassa. Egy évvel ezelőtt még egyedül volt, de így is 400 ezer forintos ösztöndíjhoz juttatott két egyetemistát. Ám a tavaly tavasszal megrendezett alapítványi konferencia sajtóvisszhangjának hatására az idén már nyolc magánvállalkozás állt a nemes ügy mellé, így egymillió forint ösztöndíjban részesülhetnek a biológusok. Sófi József továbbra évi 2 milliót fordít magánvagyonából az alapítvány céljaira.

Az SZTE aulájában tegnap megtartott konferencia alapján a kuratórium 16 hallgatónak juttatott díjakat. *Botka László*, Szeged polgármestere adta át a 250 ezer forintos ösztöndíjat, a Greguss Pál-emlékérmét és az idén alapított Farkas Tibor-díjat a doktoranduszok kategóriájában a legjobb munkával szerepelt *Szekeres András* harmadéves PhD-hallgatónak. A biológus alapképzésben résztvevők kategóriájában az első lett – ugyancsak 250 ezer forintos ösztöndíj, a Greguss-emlékérem és az újonnan alapított Ferenczy Lajos-díj kitüntetetté – *Dávid Réka* ötödéves hallgató, aki professzorától, *Kovács Kornéltól*, az alapítványi kuratórium elnökétől vehette át díját. Az alapítvány ezentúl „Az év szponzora” díjat is odaítéli támogatói egyikének, most ezt a Tabán Trafik Magyarország Rt.-nek adta át Botka László.

A Sófi alapítvány új támogatói között van a friss innovációs nagydíjas Solvo Rt., az Opel Rupecky, a HVB és az Erste Bank, a Fókusz könyvtárház, az Universum könyvesbolt, a Minimál-Szeged Kft., médiatámogatója pedig a Délmagyarország és a Délvilág.

S. E.

A pénteki gyásznapot tiszteletben tartva szombaton lesz a Dollárpapa premierje

A pénz komédiája – 1917-ből

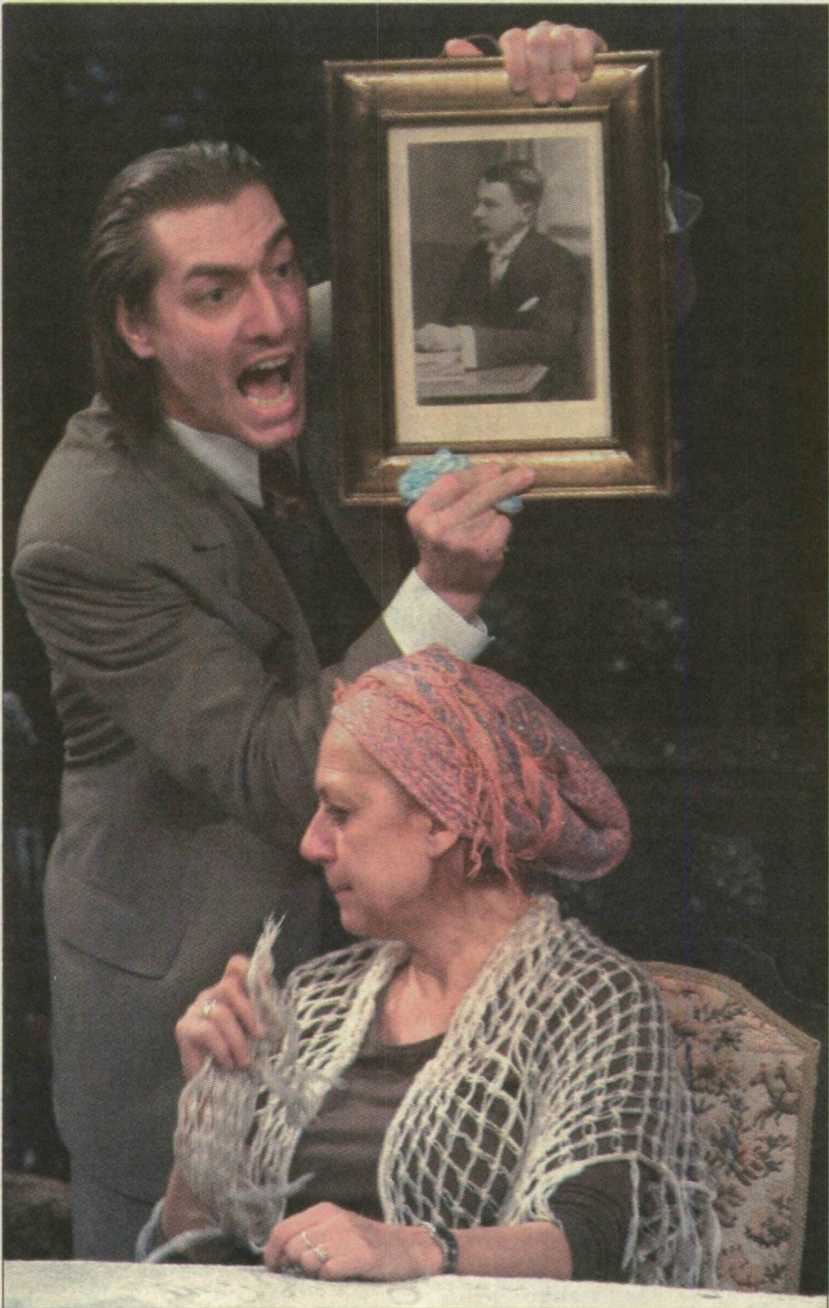
Egy nappal elhalasztják a premiert: nem pénteken – a pápa temetésének napján –, hanem szombaton mutatják be a Szegedi Nemzeti Színházban a *Gábor Andor-darabot*, a *Dollárpapát*. Reméljük, *Király Leventével* a címszerepben, aki tegnap kórházba került.

A háború előtti hazai színpadokon bohózatok szerzőjeként befutott Gábor Andor 1945 után a Ludas Matyi első főszerkesztője lett. A Ciklámen, a Szépasszony, a Palika és nem utolsósorban a Dollárpapa szerzője – a nagy Molnár Ferencsel együtt – amolyan példaadó ihletőjévé vált aztán a hatvanas években tucatszámra született színpadi víg játékoknak.

Az 1917-ben írt darabból majdnem negyven évre rá film készült, Rajz János-sal a címszerepben. Az alacsony, vékonypénczű, rekedtes hangú drámai színész néhány esztendővel azelőtt, 1945 és 1950 között még a szegedi deszkákon ropta: itt volt ünnepelt táncoskomikus. Alkatilag az ő ellentettje a Dollárpapa mostani szegedi előadásának címszereplője, *Király Levente* – aki néhány évvel ezelőtt még a szegedi deszkákon ropta, ünnepelt táncoskomikusként.

– Most mit mondjak erre, hogy ne tűnjek szerénytelennek? – kérdezett vissza *Király Levente*. – „Az” ügynök meg *Tímár József* volt a magyar színházi életben... A dollárpapa: *Rajz János*. De hát ha az ember elég öreg és használható színész, akkor előbb-utóbb eléri a nagy szerepek. Hozzáteszem, azt én magam nem hagytam, anno, hogy az emberi kor végső határáig én legyek Szegeden a táncoskomikus. Amikor kezdem beleöregedni a szerepkörbe, azt mondtam, vagy elmegyek innen, vagy hoztok a helyemre egy fiatalot. A kisujjukat sem mozdították. Akkor én idehoztam *Szolnoki Tibort*, lett fiatal táncoskomikus, én pedig átsorolhattam a drámai „osztályba”.

A színpadon rengeteg ember tódul be *Kercseligethy Albin* főispán hivatali szobájába: a külhonból hazatért és milliomosnak mondott *Hoffmann Tamás*, alias Dollárpapa népes rokonsága. *Jakab Tamás*, mint *Kercseligethy*, főúri mo-



Pataki Ferenc és Fekete Gizi a Dollárpapa főpróbáján

Fotó: Frank Yvette

dorban raccsol és rögvést fölkinálja a messziről jött embernek a polgármesteri széket. Nem számít, hogy az még fog-

lalt, a regnáló városvezetőt – *Galkó Benccé* játssza – rövid úton meggyőzik a helyi potentátok: „Monnyon le!” *Király Le-*

A SZÍNHÁZ KÖZLEMÉNYE

A Premier-bérletesek megértését kérve sajtóközleményben fordult a közönséghez *Székhelyi József* főigazgató, melyben arról értesít, hogy kegyeleti okokból és tiszteletben tartva a gyásznapot a Dollárpapa bemutató előadását a Szegedi Nemzeti Színház nem tartja meg a tervezett időpontban, április 8-án. A premier másnap, szombaton este lesz. Az eredetileg ugyancsak szombatra tervezett délutáni előadást a Jávor-bérletesek számára május 21-én 15 órakor tartják meg.

vente – *Hoffmannak* dunsztja sincs, mi folyik itt. Annál jobban ismeri a dörgést a rokon lány vőlegénye, dr. *Szekeres Pataki Ferenc* játssza. Beáll *Király* háta mögé, s a takarásból súgja neki a fölkinált poszthoz illő lözungokat. Ez a dr. *Szekeres* tud valamit. Ő itt a királycsináló.

Király Levente szerint a dolog arról szól, hogy „ahol van valami – oda megy valami”. A város, mihelyst elterjed, hogy oda tért meg a dollármilliomos, soha nem látott mértékben elkezd fejlődni. Dolgozik a legenda – a költött pénz valódit fiál.

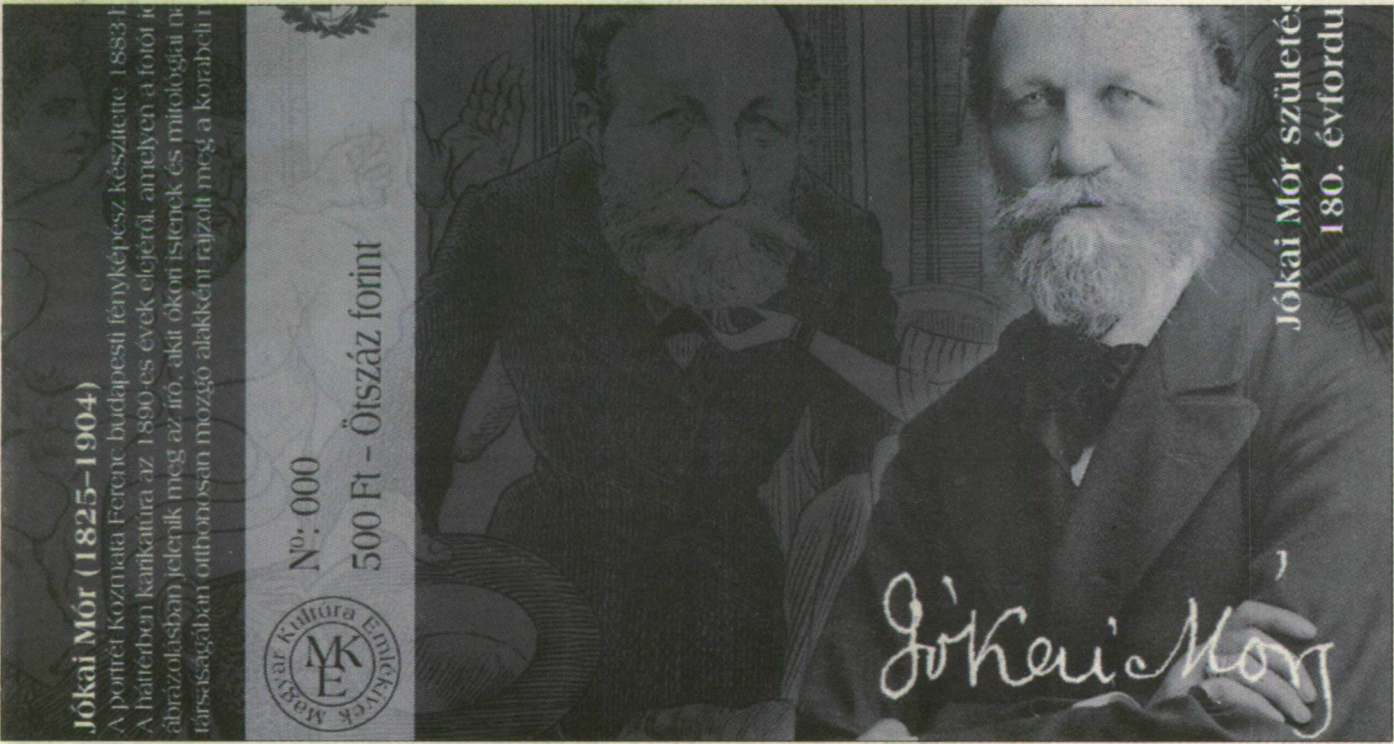
– A történetnek vannak bizonyos tanulságai a mi jelenünkre is – mondja *Bal József* rendező –, pedig egyáltalán nem nyúltunk bele *Gábor Andor* eredeti szövegébe. Mert nagyon jó szöveg. Jó történet. Jó az is, hogy sokszereplős, csapatmunkát igényel. Ezért választottam.

A főntieket a keddi próbaszünetben beszéltek. A színházi büfében a szegedi színészkirály kávé kortyolt, rágyújtott hozzá. Fájalta a lábát, de igyekezett ügyet sem vetni rá. *Király Levente* azonban tegnap nem tudott próbálni: kórházban vizsgálták az orvosok. Betegsége miatt a tegnapi próba nem maradt el, a direktor, *Székhelyi József* ugrott be helyette.

SULYOK ERZSÉBET

A magyar kultúra kiemelkedő egyéniségei szerepelnek a nyomatokon

Emlékívsorozat Szegedről



A sorozat egyik darabja a 180 éve született Jókai Mórnak állít emléket

Nonprofit vállalkozásként öt éven át egy szegedi cég jelenteti meg a Magyar Kultúra Emlékívek sorozatát. A gyűjtők körében népszerű, képeslaphoz hasonló, különleges nyomatok forgalmazásából a kulturális közintézmények profitálhatnak.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A nemzeti bibliotéka Budai Várba költözésének huszadik évfordulóján rendezett emlékülésen az Országos Széchényi Könyvtárban (OSZK) mutatták be a Szegedi Papír Kft. által készített Magyar Kul-

túra Emlékív sorozat első hét darabját. A 8x12 centiméter nagyságú vízjeles papírra készülő színes vagy monokróm digitális nyomatok a magyar kultúra és tudomány kiemelkedő egyéniségeit, például Balassi Bálintot, Jókai Mórt, Széchényi Ferencet, József Attilát, Szabó Ervint ábrázolják. A sorszámozott emlékévek majdnem olyan népszerűek, mint a bélyegek vagy a képeslapok, Európában több mint kétszázezer gyűjtőjük van. A kiadói tevékenységét tíz éve foglalkozó szegedi cég vezetője, *Kollár Ferenc* elmondta: a közelmúltban üzembe állított,

csúcstechnikát képviselő digitális nyomdájuk tette lehetővé, hogy vállalkozhassanak a legfeljebb 200 példányos, sorszámozott minőségi nyomatok elkészítésére. Egy négy darabból álló, tanúsítvánnyal is ellátott emlékv-garnitúra tízezer forintba kerül – ezeket a profi gyűjtőknek szánják. Sorszámozatlanul kiadnak ötszáz forintos emlékéveket is.

A következő öt évben 20-25 tematikus sorozatot bocsátanak ki a magyar kultúra pártolása jegyében például híres politikusokról, írókról, művészekről, orvosokról, valamint nevezetes esemé-

nyekről, templomokról, záradokhelyekről és a magyar szentekről. A Magyar Kultúra Emlékívek sorozatát egy szerkesztőbizottság állítja össze, amelynek tagja többek között az OSZK és a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója, valamint *Szőkefalvi-Nagy Erzsébet*, a szegedi Somogyi-könyvtár igazgatója is. Az emlékéveket kulturális közintézmények, könyvtárak, múzeumok értékesítik majd. Mivel a vállalkozás nonprofit, a bevétel java része az intézményeknél marad – a pénzt programok, kiállítások szervezésére fordíthatják.

Állj elő, Polgármester!

Jön az árvíz, jön az árvíz, hangzék! Itt a belvíz, itt a belvíz, ez is hangzék. Itt a világvége, ez is hallatszik. Eddig azért javeszélkelünk, hogy igazi telek se tudnak lenni. Most végre volt majdnem akkora hó a hegyekben, amekkorának lennie illett a mi gyerekkorunkban is, ebből pedig katasztrófának muszáj lennie. Erre vagyunk érzékenyítve. Valamit föl kell kapnia a sajtónak, különben éhen hal.

Nem kárhozatok érte senkit. Ezt követeli tőlünk a haza. A mi vidékünkön az a természetes, hogy a hóból víz szokott lenni. Tóth Béla a 70-es árvíz közöttében ezt írta: Postázik a Tisza. Uszadékfákat hoz, kinn hagyott petrencéket emel el, mindenféle zagyalékot cipel. Most polgármester mekaryázza a tévében, valahol a fölsőbb vidékeken, arról lehet megtudni, hogy árad, ha sűrűbb a víz. Ha sötétebb. Idelenn postázik.

Mit tehet a mai riporter, ha hiteles ember szájából köteles venni a rémisztő híreket. Állj elő, igen tisztelt Polgármester, és mondd el szépen. Amikor kevés volt a víz a mederben, akkor is előállítottak, és te elmondtad, évtizedes aszályok áldozatai vagyunk. Amikor növegetni kezd a folyó, állj elő akkor is. Állj elő, és mondd meg, miért teszi. Amikor elhangzik a vezényszó, hogy lapátra magyar, Polgármester, akkor is állj elő. Mondd el, mennyi homokot készítettetek a partra, mennyi zsákok hoztatok ki, és mennyi kellett volna, hány fáklyátok van, és mennyi kellene. Te mondd el majd a nyúlátok tetején, mekkora lenne a kár, ha netán átlötytyenne rajta. Meg azt is, hogy elfogyott a pénz. Amikor mégse hágia meg a gátakat, akkor is állj elő, végy egy nagy lélegzetet, és te mondd el, hogy megmenekültünk.

Olyan vagy hajszálra, mint az adu a kártyában. Vagy az edző a sportban. Akár győzünk, akár veszünk, te vagy a magyarázó. Már-már polgármester-számlálást tarthatnánk a híradások alapján.

Annál a bizonyos hetvenes árvíznél még nem a tanácselnököt állította ki az akkori tudósító, hanem a védelem vezetőjét. Aki, történetesen ugyanaz volt, és bizottság nevében nyilatkozott. Lett is akkora pánik végig a Tiszánál, nem győzött reszketni az ország. Magam minden reggel gumicsizmába ugrottam, és estig a partot jártam. Láttam az ott szorgoskodók hősi helytállását, és megnyugodtam. Igyekeztem megnyugtanni mindenkit. Meg is fejegetett két kukucskaló mérnök, kirendelnek homokzsákokat tölteni. Írtam továbbra is a „lapátpuskásokról”, a cölöpverőkről, a homokzsákokat cipelő katonákról, a buzgárnál rogyásig rohanókról, a szivárgó vizek kiöntött áldozatairól, és a tajtékot hányó vaklármákról is. Tudósítottam a televíziót is. Csak a bizottságokról, és a tanácselnökökről nem írtam.

Most a polgármester az adu. És a bünbak is ő lesz, ha netán baj találna lenni. Vágás Pista vizesmérnök szokta idézgetni valamelyik görög bölcs mondását: a vizek járása kiszámíthatatlanabb, mint a csillagoké. A többit majd meglátjuk. És vigyázzunk, de higgyünk, mert az ördög nem alszik.

H. D.